

Kop 4.4 Representativiteit en deelname van atleten

1. Definitie

De representativiteit en participatie van atleten binnen sportorganisaties verwijzen naar het fundamentele recht van atleten om betrokken te zijn bij de besluitvormingsprocessen die hun carrière en de bredere sportomgeving beïnvloeden. Dit concept gaat verder dan alleen inclusie; het zorgt ervoor dat de stemmen van atleten actief worden overwogen en geïntegreerd in het organisatorische kader. Een cruciale strategie om dit te bereiken is door een robuuste Atletencommissie op te richten met een eigen mandaat in de statuten van de organisaties. Deze Atletencommissie dient als het primaire platform voor de vertegenwoordiging van atleten. De commissie moet bestaan uit leden die door hun collega's zijn gekozen, om ervoor te zorgen dat het echt de atletengemeenschap weerspiegelt. Om daarnaast diverse perspectieven te garanderen, moet er een evenwicht zijn in termen van geslacht en vertegenwoordiging van verschillende sportdisciplines. De rollen, verantwoordelijkheden en ambtstermijnen voor deze vertegenwoordigers moeten duidelijk worden gedefinieerd en afgestemd op de richtlijnen die zijn vastgesteld door grotere bestuursorganen zoals het IOC.

In de praktijk betekent representativiteit dat leden van de Atletencommissie worden opgenomen in belangrijke organisatorische organen zoals de Algemene Vergadering en het Bestuur, waardoor ze gelijke stemrechten krijgen om beslissingen te beïnvloeden. Deze integratie helpt ervoor te zorgen dat de standpunten van atleten niet alleen worden gehoord, maar ook cruciaal zijn bij het vormgeven van beleid en strategieën. Regelmatige consultaties en feedbackmechanismen moeten worden opgezet om voortdurend input van atleten over verschillende onderwerpen te verzamelen. Bovendien moet de organisatie de Atletencommissie actief promoten op haar platforms, betrokkenheid van haar leden op sociale media aanmoedigen en richtlijnen bieden voor effectieve communicatie. Er moeten gezamenlijke inspanningen worden geleverd om financiering veilig te stellen voor projecten met betrekking tot atleten, waarbij initiatieven worden ontworpen die aansluiten bij de behoeften en aspiraties van de atletengemeenschap.

2. Ideaal scenario

De organisatie heeft een Atletencommissie opgericht en ondersteunt de functionaliteit van deze commissie actief via personeelszaken en financiën. De meeste leden van de Atletencommissie worden door collega's gekozen voor een termijn van vier jaar, die kan worden verlengd. De Atletencommissie streeft ernaar om beide geslachten te vertegenwoordigen en, waar van toepassing, een evenwicht te behouden tussen zomer- en wintersporten, verschillende disciplines van een sport, in lijn met de IOC-richtlijnen.

De rol van de Commissie is duidelijk gedefinieerd in de statuten van de organisatie, met open en objectieve toelatingscriteria om de vertegenwoordiging van atleten te vergemakkelijken. De Commissie wordt vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering door ten minste twee gekozen leden, die stemrecht hebben, en binnen het bestuur van de organisatie door ten minste één gekozen lid, ook met stemrecht.

Dit zorgt ervoor dat de Atletencommissie een actieve rol speelt, effectief omgaat met haar kiezers en deelneemt aan beslissingen die atleten aangaan. Bovendien is ten minste de voorzitter van de Atletencommissie een volwaardig lid van het bestuur.

3. Risico's

- Gebrek aan steun voor beslissingen van atleten/gebrek aan eigenaarschap/gebrek aan vertrouwen.
- Er worden beslissingen genomen die een negatieve invloed hebben op atleten.
- Het onvermogen om rekening te houden met de stem en de behoeften van atleten.
- Negatief imago.
- Juridische procedures die door atleten worden aangespannen tegen de organisatie.
- Geen kennis van het bestaan van de atletencommissie.

4. Instrumenten en sleutelementen

<i>Instrumenten</i>	<i>Belangrijkste elementen</i>
Atletencommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke samenstelling van de Commissie: gekozen en benoemde leden. • Eerlijk en democratisch verkiezingsproces voor het selecteren van gekozen leden. • De rol van de Atletencommissie is opgenomen in de statuten van de organisatie. • Duidelijke procedures voor kandidaten voor het lidmaatschap. • Duidelijke procedures over hoe de Atletencommissie wordt betrokken bij het interne besluitvormingsproces van de sportorganisatie (bijv. stemrecht in de Algemene Vergadering/deelname aan het bestuur/deelname aan commissies). • De commissie komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. • Bevorderen van diversiteit en gendergelijkheid binnen de Commissie en eerlijke vertegenwoordiging van verschillende sporten (bijv. winter- versus zomersporten) of disciplines. • Duidelijke communicatieafspraken (intern en extern), waaronder het gebruik van de website en sociale media van de organisatie, evenals een speciale webpagina en sociale media. • Ondersteuning door sportorganisaties voor de Atletencommissie (bijv. administratieve en financiële ondersteuning bij het voorbereiden en organiseren van vergaderingen).
Atletenvertegenwoordigers in bestuursorganen	<ul style="list-style-type: none"> • Vertegenwoordiging van atleten in bestuursorganen die zijn opgenomen in de statuten/grondwet van de organisatie. • Vertegenwoordiging van atleten in de Algemene Vergadering (inclusief stemrecht).

	<ul style="list-style-type: none"> • Vertegenwoordiging van atleten in het bestuur (bijv. voorzitter van de atletencommissie). • Vertegenwoordiging van atleten in andere relevante commissies. • Structurele ondersteuning door sportorganisaties ten behoeve van de deelname van atleten.
--	--

5. Voorbeelden van goede praktijken

Voorbeeld “ Atletencommissie ”

Organisatie: Internationaal Olympisch Comité (IOC)

Beschrijving: De IOC Atletencommissie, opgericht in 1981, bestaat uit maximaal 12 atleten die door Olympische atleten tijdens de Spelen worden gekozen voor een termijn van 8 jaar, maximaal 11 benoemde leden om gender-, sport- en regionaal evenwicht te waarborgen, en 2 ex-officio leden van het Internationaal Paralympisch Comité en de World Olympians Association. De commissie werkt volgens duidelijk gedefinieerde verkiezingsprocedures die zijn uiteengezet in "The IOC Athletes' Commission Election Procedure" en wordt ondersteund door de IOC Administration, met name de directeur van de afdeling Atleten. De commissie is betrokken bij verschillende activiteiten en is ook opgenomen in het Olympisch Handvest (bijlage bij regel 21), waarbij de leden zelf IOC-leden worden voor een termijn van 8 jaar, waardoor het profiel en de invloed van de commissie worden vergroot. Daarnaast promoot het IOC, in samenwerking met de Atletencommissie, de oprichting van Atletencommissies binnen nationale Olympische comités en federaties via de "Guide to Developing an Effective Athletes' Commission." Deze gids biedt aanbevelingen om effectiviteit te waarborgen, zoals het behouden van een divers ledenbestand, het afdwingen van een minimale termijn van 4 jaar, het houden van regelmatige vergaderingen en het veiligstellen van vertegenwoordiging in het bestuur en de algemene vergadering. Het benadrukt ook het belang van effectieve communicatie, zowel intern tussen atleten en binnen de organisatie als extern via sociale media en andere kanalen.

Verdere informatie:

[IOC Atletencommissie - Betrokkenheid van atleten bij de Olympische Beweging \(olympics.com\)](https://olympics.com)

[Gids voor het ontwikkelen van een effectieve atletencommissie \(olympics.com\)](https://olympics.com)

[Onderwerpen | IOC Atletencommissie \(olympics.com\)](https://olympics.com)

Voorbeeld “ Atletencommissie ” en “Atletenvertegenwoordigers in bestuursorganen”

Organisatie: Nationaal Olympisch Comité Nederland (NOC*NSF)

Omschrijving: De NOC*NSF beschikt over een zeer actieve en gevestigde Atletencommissie die bestaat uit maximaal 12 leden, waaronder de voorzitter, die ook zitting heeft in het bestuur van de NOC*NSF. De commissie speelt een belangrijke rol in verschillende adviesorganen binnen de NOC*NSF en werkt samen met externe partners om ervoor te zorgen dat de perspectieven van atleten worden meegenomen in discussies over kwesties op het gebied van topsport. Ter ondersteuning van haar activiteiten wijst de NOC*NSF een staflid aan als secretaris van de commissie. De commissie komt maandelijks bijeen, met

regelmatige communicatie via e-mail en sociale media tussen vergaderingen. De commissie beheert verschillende sociale media-accounts, waaronder X, Facebook, LinkedIn en Instagram, met zowel openbare pagina's als privégroepen voor atleten. Een primaire focus van de Atletencommissie is niet alleen om atleten te vertegenwoordigen binnen het Olympisch Comité, maar ook om de rol van atleten in besluitvormende organen in de Nederlandse sport te versterken en om samen te werken met atletenvertegenwoordigers van het IOC, EOC en internationale sportfederaties en -organisaties.

Meer informatie: [Atletencommissie - NOCNSF](#)

Voorbeeld “ Atletencommissie ” en “Atletenvertegenwoordigers in bestuursorganen”

Organisatie: Nationaal Olympisch Comité van de Tsjechische Republiek

Beschrijving: De Tsjechische Atletencommissie, bekend als " Komise sportovců ," bestaat uit 15 atleten, waaronder de voorzitter, die een breed spectrum aan sporten vertegenwoordigen, waaronder zowel winter- als zomerdisciplines en individuele en teamsporten. De primaire rol van de commissie is om de ontwikkeling van atleten te ondersteunen en de Tsjechische sport in het algemeen te verbeteren. Haar verantwoordelijkheden omvatten deelname aan seminars over verschillende onderwerpen zoals Dual Career, het voeren van discussies met het Tsjechisch Olympisch Comité over actuele kwesties, het aanpakken van Olympische zaken zoals communicatie over apparatuur en de aanwijzing van de vlagdrager, en het organiseren van de stemming voor de verkiezing van de beste atleet. De commissie onderhoudt regelmatig contact via verschillende vergaderingen per jaar. Volgens de statuten van het Tsjechisch Olympisch Comité uit 2024 hebben maximaal vijf atleten van de commissie stemrecht in de algemene vergadering en is er één vertegenwoordiger, doorgaans de voorzitter, lid van het bestuur, die zorgt voor directe vertegenwoordiging van de belangen van atleten in het bestuur van de organisatie.

Verdere informatie:

[Komise sportovců ČOV | Tsjechisch olympisch tijd \(olympijskytym.cz\)](#)

[Stanovy ČOV | Tsjechisch olympisch tijd \(olympijskytym.cz\)](#)

Voorbeeld “ Atletencommissie ” en “Atletenvertegenwoordigers in bestuursorganen”

Organisatie: Nationaal Olympisch Comité van Canada

Beschrijving: De Atletencommissie zet zich in voor Olympiërs door sportbestuurders te lobbyen, standpunten te publiceren die Canadese Olympiërs vertegenwoordigen, te onderhandelen met teamfunctionarissen en inzichten te bieden aan sponsors van de Olympische familie en COC-personeel vanuit het perspectief van de atleet. Daarnaast maakt de commissie contact met internationale tegenhangers om best practices te delen, informeert nationale sportfederaties over atletennieuws en ondersteunt atletenraden van nationale sportfederaties. Ook ondervraagt ze atleten over relevante kwesties om een eerlijke, ondersteunende en transparante omgeving binnen het Canadese sportsysteem te garanderen. De commissie werkt onpartijdig en betrouwbaar, houdt zich aan een strategisch plan dat na elke Zomerspelen wordt bijgewerkt en wordt geleid door haar visie, missie en waarden. De commissie bestaat uit 10 gekozen en 2 benoemde leden en komt vier keer per jaar persoonlijk en zeven keer via een teleconferentie bijeen. Ze maakt gebruik van kansen om met atleten in contact te komen op nationale kampioenschappen en trainingskampen, onder leiding van een voorzitter, vicevoorzitter en eerste officier,

met logistieke ondersteuning van COC-personeel. Door gebruik te maken van technologie kan de Commissie haar doelstellingen in heel Canada effectief plannen, behalen, uitvoeren en evalueren.

Verdere informatie: [Atletencommissie - Team Canada - Officiële website van het Olympische team](#)

Voorbeeld “Atletencommissie”

Organisatie : World Aquatics

Beschrijving : Het Atletencomité bestaat uit twintig atleten die zijn gekozen tijdens de Wereldkampioenschappen Aquatics, zes atleten die zijn benoemd door de World Aquatics President met goedkeuring van het World Aquatics Bureau, zes ereleden die op dezelfde manier zijn benoemd en alle atleten uit elke Aquatics-discipline die lid zijn van de Atletencommissie van het Internationaal Olympisch Comité (IOC). Het comité kiest één afgevaardigde per discipline om het World Aquatics Congress bij te wonen. De verantwoordelijkheden omvatten het vertegenwoordigen van de perspectieven van atleten bij World Aquatics, met name bij het organiseren van wedstrijden en evenementen, het samenwerken aan technische regelvoorstellen en wijzigingen voor elke discipline, het verzamelen en overbrengen van feedback van atleten van wedstrijden en het ervoor zorgen dat een vertegenwoordiger met relevante persoonlijke ervaring deelneemt aan de vergaderingen van elk Technisch Comité. Bovendien fungeert de voorzitter van het Atletencomité als een ambtshalve lid van het Bureau en het Uitvoerend Comité, met als primaire rol ervoor te zorgen dat het standpunt van de atleten adequaat wordt vertegenwoordigd in discussies.

Verdere informatie: [Atletencomité \(worldaquatics.com\)](#)

Voorbeeld “Rechten van atleten”

Organisatie : Wereld Taekwondo

Het Atletencomité vertegenwoordigt atleten binnen de Taekwondobeweging en handhaaft de rechten en verantwoordelijkheden van de atleten in overeenstemming met de WT Atletenverklaring. Het Comité zal samenwerken met WT's Commissies, Comités en Lid Nationale Verenigingen om te helpen bij het ontwikkelen van op atleten gerichte programma's en om educatieve trainingen te verzorgen voor en namens atleten. Gekozen leden hebben een termijn van vier jaar. De leden van het Comité zullen uit hun midden twee Co-voorzitters kiezen (één man en één vrouw). Co-voorzitters van het Atletencomité maken deel uit van de Raad en dienen de Algemene Vergadering bij te wonen.

Verdere informatie: [Wereld Taekwondo OVER WT Commissies en Comités](#)

Voorbeeld “Rechten van atleten”

Organisatie : ISSF - Atletenrechten, educatie en richtlijnen

The Athletes Handbook schetst uitgebreide richtlijnen voor atleten over verschillende aspecten van hun carrière en persoonlijke ontwikkeling. Het biedt atleten belangrijke inzichten in fysiek en mentaal welzijn, blessurepreventie en voedingsplanning. Het handboek duikt in professionele groei, en behandelt contractuele zaken, financiële planning, carrièremanagement en het behouden van professionele integriteit. Daarnaast biedt het inzicht in deelname aan internationale wedstrijden, het benutten van

kansen die het IOC biedt en het stellen van strategische doelen voor succes op de lange termijn. De nadruk ligt overall op het geven van atleten de kennis en middelen om te floreren in hun sport en daarbuiten.

Verdere informatie:

[Internationale Schietsport Federatie \(issf-sports.org\)](http://issf-sports.org)

[ISSF Atletenhandboek](#)

6. Stappen naar het volgende niveau

Naar niveau 2 ★★ "Opkomend"	Naar niveau 3 ★★★ "Ontwikkelen"	Naar niveau 4 ★★★★ "Gevestigd"	Naar niveau 5 ★★★★★ "Ingebed"
<ul style="list-style-type: none"> • Zoek naar mogelijke manieren om het directe contact met atleten te versterken. • Bespreek binnen het bestuur de noodzaak om de interactie met atleten te formaliseren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Richt een Atletencommissie op binnen uw organisatie door duidelijke regels of een mandaat voor de commissie op te stellen, die door het bestuur van de organisatie worden goedgekeurd. • Bepaal en stel duidelijke procedures op om de leden van de Commissie te kiezen via peers. Neem de Atletencommissie op als een orgaan in uw statuten. • Stimuleer diversiteit en gendergelijkheid in de Atletencommissie en zorg voor een eerlijke vertegenwoordiging van sporten en disciplines door dit vast te leggen in de regelgeving of de ToR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteun de Commissie actief door organisatorische ondersteuning te bieden via uw medewerkers en door regelmatig bijeenkomsten te organiseren (bijv. atletenforum). • Promoot de Atletencommissie actief (bijvoorbeeld via een aparte subpagina op uw website) en stimuleer leden om actief te zijn (bijvoorbeeld door te spreken op congressen en seminars). • Actief de mening van de atleten uitdragen door hen te betrekken bij advies- en ad-hoccommissies. 	<ul style="list-style-type: none"> • Promoot de Atletencommissie actief op de platforms van de organisatie en moedig haar leden aan om actief te zijn op sociale media. Geef hen richtlijnen voor effectief gebruik. • Zorg voor volledige integratie van atleten in de besluitvorming van de organisatie door hen gelijke stemrechten en vertegenwoordiging te geven binnen de Algemene Vergadering en het Bestuur. Dit omvat niet alleen de voorzitter of een andere vertegenwoordiger van de Atletencommissie, maar ook aanvullende vertegenwoordigers van atleten in

	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek mogelijke manieren waarop de organisatie de Commissie kan ondersteunen (bijvoorbeeld financiële of organisatorische ondersteuning). • Zorg voor stemrecht en vertegenwoordiging smogelijkheden voor atleten binnen de Algemene Vergadering van uw organisatie via de regelgeving en de Terms of Reference. Neem minimaal de voorzitter of een andere vertegenwoordiger van de Atletencommissie op als lid van het bestuur. • Betrek leden van de Atletencommissie bij de verschillende organen van uw organisatie (Algemene Vergadering, commissies, bestuur, etc.) en leg dit vast in de statuten van de organisatie. 		<p>verschillende commissies en subcommissies, zodat hun stemmen op alle bestuursniveaus worden gehoord.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeer systemen binnen de Atletencommissie om feedback en standpunten van atleten over verschillende onderwerpen te verzamelen en voer regelmatig overleg met atleten. • Vraag samen met de Atletencommissies de beschikbare financiering voor atletenactiviteiten en -projecten aan en maak er gebruik van. • Ontwerp en voer projecten gezamenlijk uit tussen de Atletencommissie en de organisatie. • Zorg ervoor dat de Atletencommissies op strategisch niveau binnen de organisatie betrokken worden.
--	--	--	--